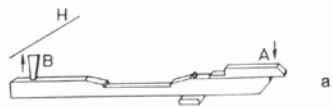
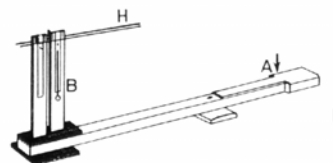

A zongora elődei

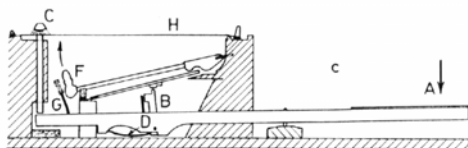
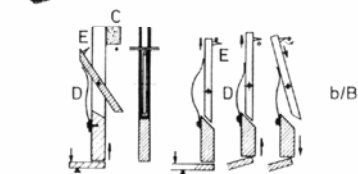
Klavikord

Cseballó (mellékág)

Cristofori-féle

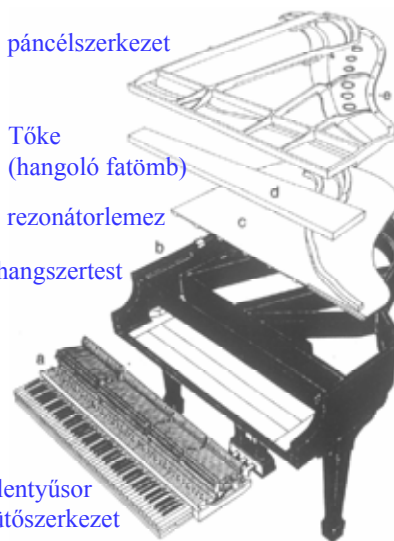
páncélszerkezet

Tőke
(hangoló fatömb)

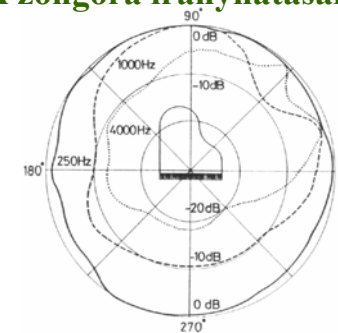
rezonátorlemez

hangszertest

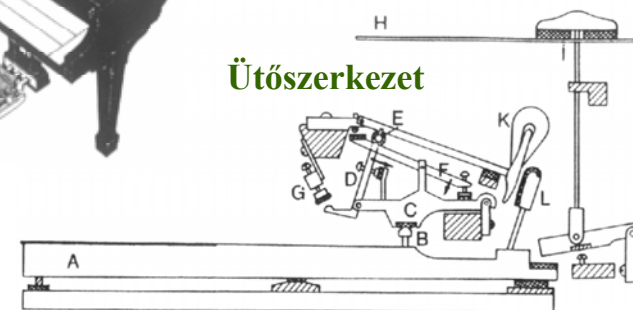
Billentyűsor
& ütőszerkezet

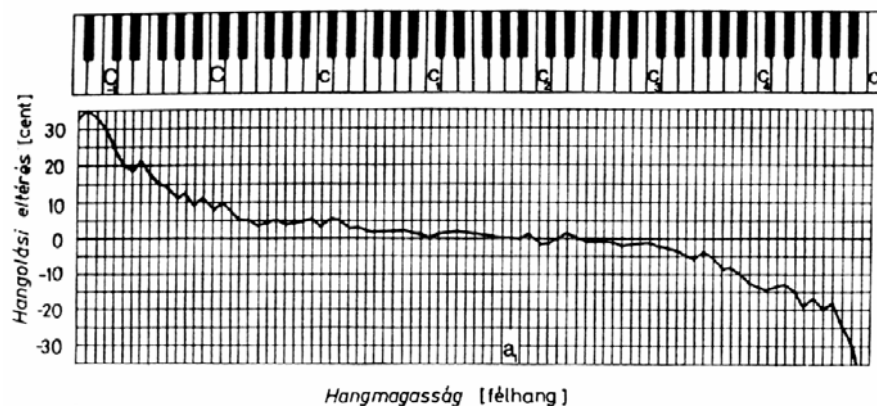
A zongora irányhatásai

Ütőszerkezet

A zongora húrjainak eltérése az egyenletesen temperált hangoktól

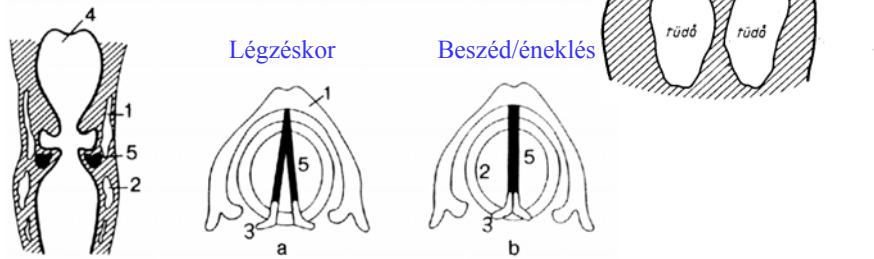
Fúvós hangszerek

Felépítés: hangkeltő szerkezet (síp)
rezonátor (cső)
kicsatoló / sugárzó tag („tölcsér”)

Légbefúvás: közvetlen (harmonika, fuvola, stb.)
közvetett (duda, stb.)
mechanikus (orgona, harmónium)

Hangkeltés: fúvóka-ék (fuvola, orgona, stb.)
rezgő nyelvek (oboa, rezesek, énekhang, stb.)

Énekhang

1-4: pajzs-, gyűrű-, kanna-, gégefedőporc; 5: hangszalagok

Hangkeltés: elliptikus fel-le mozgás

Hangmagasság: hangszalagok (rezgő) hossza & feszítettsége

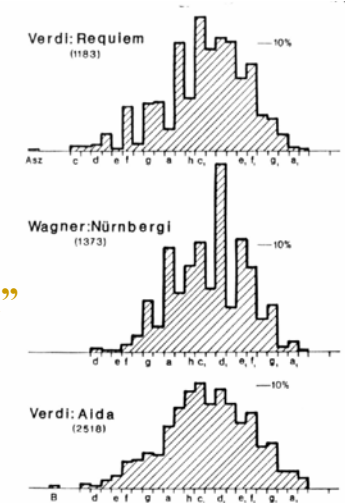
Hangerősség: felhasznált levegőmennyiség & vastagság

Az énekhang „gazdaságos” kihasználása

Énekes: helyes hangképzés (lélegzés, feszítettség, gégefők, rezonátorok stb.)

Zene(szerzők):

a hangok statisztikus „alkalmazása”

Fúvóka-ék

A fúvóka által keltett légörvényeket az ék ketté osztja.

A leszakadó örvények száma a légsebességtől függ.

A megszólaló hang magassága az ék távolságától (is) függ.

Írányított légút (furulya, orgona):

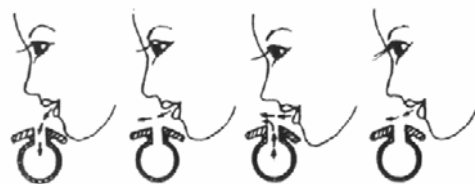
a befújás erőssége változtatható

Harántfúvás (fuvola):

a befújás erőssége változtatható

rés nagyság

fúvóka-rés távolság

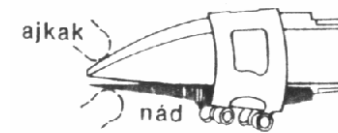
Rezgő nyelvek

Rácsapó nyelvek (klarinét, oboa, stb.):

a testhez csatolt rendszer - „nyomáskormányzott”

csőrezonancia szabályozza a nád nyelvek frekvenciáját

csillapítás - ajkak

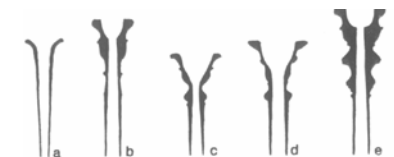

Tölcséres fúvóka (rezesek)

ajkak rezgése - nem csatolt rendszer

a cső saját frekvenciáit gerjeszti

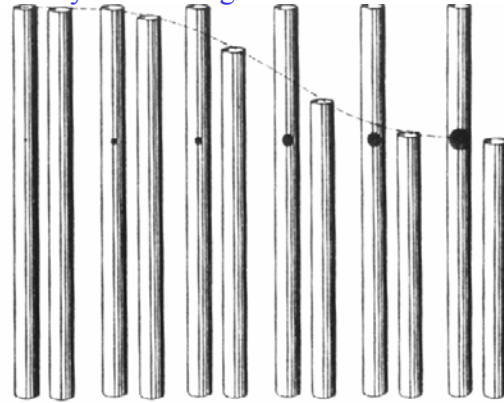
feszítettség (hangmagasság)

Kürt, trombita, kornett, harsona, tuba

Fafúvósok

A csövön fűrt oldalnyílás felfelé módosítja a hangot.
 Különböző hangok: a nyílás helye és mérete
 A „nyitott” cső irányában a többi lyuk fedettsége

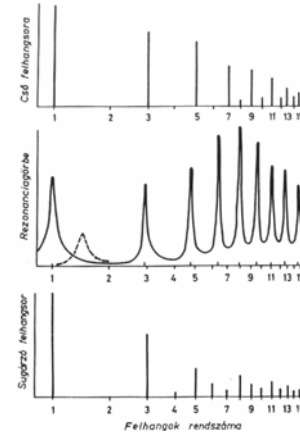
A megszólaló hang függ a cső belső kiképzésétől (felhangok!).

A rezgések kicsatolása / sugárzása: a nyitott lyukakon keresztül.

Fuvola típusú (hengeres)

A fuvola hangolási görbéje

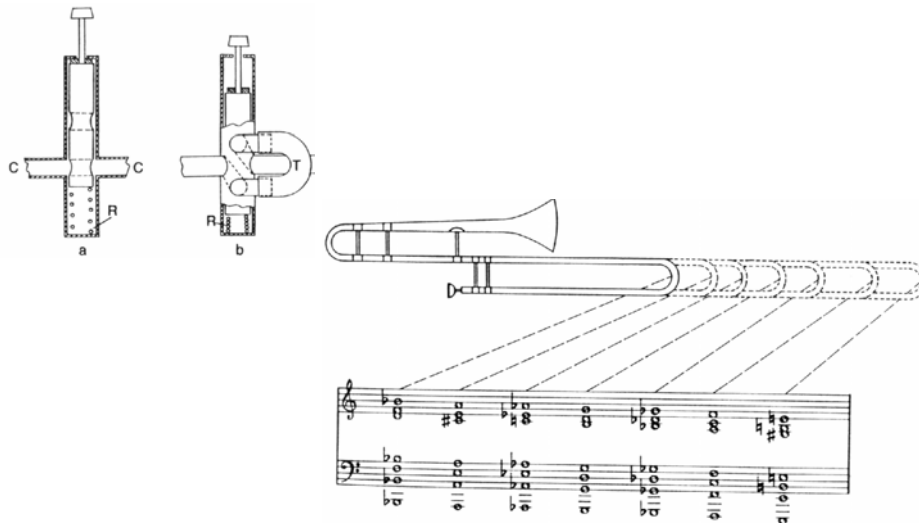
Az elhangolást ellensúlyozhatja a játékos.

Klarinét típusú (kúpos)

Rézfúvósok

A cső saját frekvenciáit gerjesztjük.
 A hang magassága: az elérhető sajátfrekvenciáktól függ:
 a cső hosszabbítása vagy rövidítése (a harmonikus hangsorért).

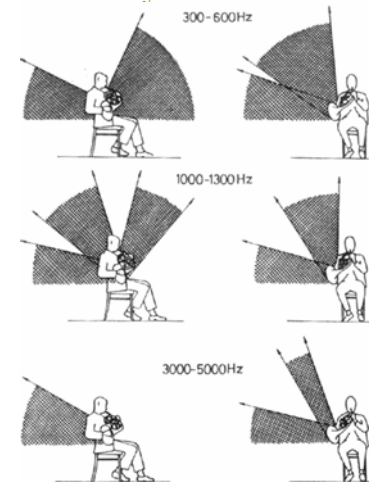

A tölcser:

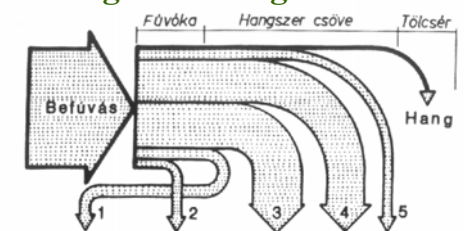
Kicsatoló szerepe:

alaktól függően magasakat jobban,
 mélyeket kevésbé
 a benne lévő „légoszlop” akusztikai tömege (kürt)

Erős irányhatás

Fúvós hangszerek energiaveszteségei

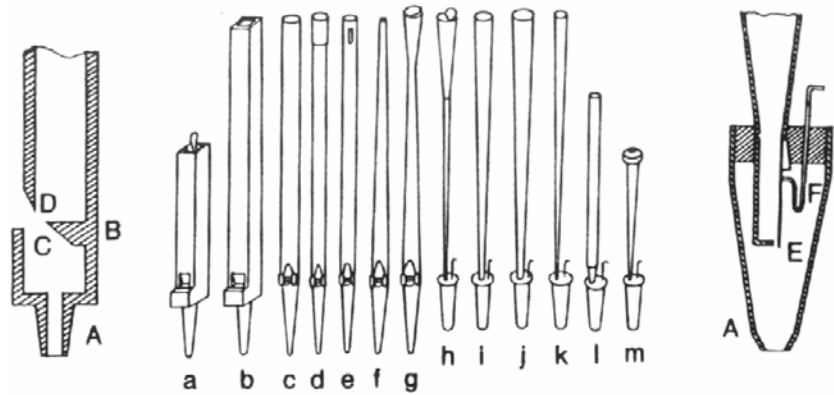

Hatásfok: 0.2%-1.5%

Példa:

- oboa: 80dB, 10m távolságban:
 10W „befújási” teljesítmény
 - kivétel: harsona (tuba)

Orgona

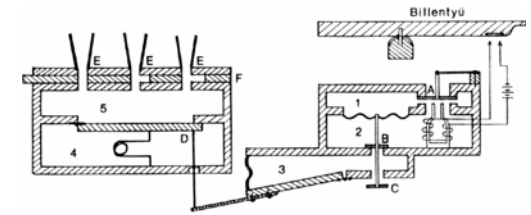
Ajaksípok

Burdon, fuvola, principál, fűzfasíp, dulciana, lebegő vonós, tölcséres gamba

Nyelvsípok

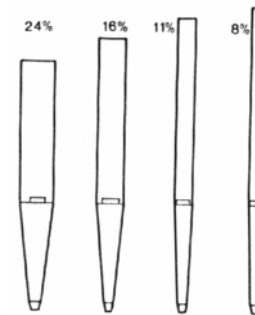
Oboa, trombita, tuba, kornet, klarinét, vox humana

Az orgona megszólaltatása

Azonos hangmagasság -
különböző hossz és átmérő

Hangolás: test, fúvóka - ék, ék alak, stb.

Ajaksíp hangerőssége,
hangmagassága - és a szélesebbég

